

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.
A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA:

Rózsater, Kardos-ház, 16. sz. alatt.

Idő intéződé a lap szellemi részét illető minden közlemény. Kéziratok a levelek vissza nem adtnak. Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre 10 ft. — Félévre 5 ft. — Negyedévre 2 ft 50 kr. — Egy óra 1 ft.

HIRDETÉSI DÍJ:

0-t-hatásos postai egyezri beállításért 5 kr. — Bélyegdíj minden hirdetésért külön

20 kr. — Nyitlár 4 hatásos postaiért 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

Rózsater, Kardos-ház, 16. szám.

Idő küldendők az előfizetési pénzek, a kiadás körüli panaszok és ahirdetmények. Hirdetések felvételnek helyben Zichei mann H. közváltósi irodájában is.

A körjegyzői intézmény.

Debreczen, szept. 30.

A lapok mult heti számában valaki arról értekezett, hogy a körjegyzői intézmény ha kellő hatáskörrel, és még sok mindenfélével láttatnék el, mennyire lenne hasznos a társadalomra és mennyire befolyásolná az a nép művelődését és vagyonszerését.

E cikk olvasásakor nekem először is az tűnt fel, hogy a cikk író tudomással sem bír arról miszerint vannak ám a körjegyzőkön kívül községi jegyzők is; vagy is a törvény szerint körjegyzők azon jegyzők, kik egyuttal több községnek jegyzői, és községi jegyzők azok kik csak egy községben szolgálnak.

Néhány év előtt a testületnek magam is tagja voltam is így felvehetem a tollat, hogy egyik másik idevonatkozó tárgybani nézeteimet elmondhassam.

Hogy milyen a körjegyzők helyzete azt csak a tudja az ki próbálja. Az a roppant munka melyet felakasztás terhe alatt végezniök kell, — azaz egymáson keresztül-kasul vágó rendelet melylyel minden perczben birkozniök kell, — egyeseknek naponként mutatkozó rozskarata, a gyanúsítás szövetségben az ármányval s ehez az élet minden napi gondjai, s igen gyakran a kenyér gond is bizony nem valami virágos és irigylésre méltó állapotot teremtenek a jegyzőnek.

Hanem vannak a kik mindezt rózsaszínű szemüvegen nézik s azt mondják: hiszen a törvény biztosította megélhetésüket mert szabályozta fizetésüket s állandósította őket hivatalukban.

Igaz, meg van szabva, hogy a jegyző fizetés 400 frtnál kevesebb nem lehet. E szerint 400 frtból kell neki megélni, melyből jut egy napra nem egészen 1 ft 10 kr, azaz juthatna, ha megkapná pontosan, azonban az is megessik, hogy egyik aratástól a másikig kénytelen várni míg hozzá juthat fizetéséhez.

Mert ne az olyan községekről itéljük meg a jegyző helyzetét a hol a testületnek vagyona van és abból kaphatja a fizetését, mert fájdalom tiszterre nagyobb azon községek száma melyek aránylagos kivetés után

ján fedezik szükségleteiket, s meg esik, hogy ezen aránylagos kivetés 70% is felrug, vagy is a lakosság, minden állami adó után 70 krajczárt fizet községi adóba, s ezen befizetések igen természetes okokból csak aratás után várhatók leginkább.

Ismételtem, nem szölok az amugy is csekély számmal levő vagyonos községről, hanem azon kilencz tízedről melyek alig képesek magukat fenntartani.

A körjegyzőségek pedig kivétel nélkül ide esnek, mert csak olyan községek alakultak körjegyzőséggé melyek külön magukban nem bírnak jegyzőt tartani.

Pár év előtt a Bihar megyei jegyzői együletnél mozgalom indult meg, hogy a jegyzők helyzetén valahogy segítve legyen.

A többség azon akarta kezdeni, hogy a jegyzői fizetés emeltesék s azonkívül nagyobb községekben melléjük a község költségén írják, s illetve segéd jegyző is adassék. A kissebbség, — melynek én is tagja voltam, — azt mondta: szép dolog a ki teheti, hogy a fizetést fellebb emelje vagyis emeltesse; hanem az nem sokat segít a jegyzők %100 részén ha papíron felmelik a fizetést tényleg pedig semmit sem kap ha csak a saját községtől el nem akarja perelni a községhezát; inkább arról kell még csak gondolkodni, hogy a szegényebb községek jegyzői miképen kaphassák meg azt az oly bőven megszabott(?) minimumot; annak kell kitalálni a módját, hogy az a jegyző ne legyen kénytelen a saját nyugtáját a zsidó árendásnak olcsóbbért eladni csakhogy családjá számára kenyeret szerezhesen.

Én vitattam azt akkor, hogy a jegyzők csak akkor lehetnek igazán azok a miknek lenniök kellene ha a fizetés soikeit vagy megyei, vagy állami közpénztárból nyerhetik.

Hanem hát rám zudultak ám azok a jegyzők a kiknél a kenyér is kalácsból van, hogy én centralizálni nem akarok, s hogy mindent feketének látok mert pessimista vagyok. Folyt aztán a polemia mig bele nem fáradt a szedő gyerek s az eredmény az lett, hogy maradt minden a hogy volt, mert a ki jól volt lakva, nagyobb tudott kiáltani.

Hát én ma is azt mondom a mit mondtam akkor: fizetni kell a jegyzőt közpénztárból, s akkor válik igazán tisztviselővé, ki függetlenül és tekintélyt megőrizve teljesít a nagy feladatot melyet a törvényes emberiség reá szabott.

Azoknak kik erre azt vetik ellen, hogy bármilyen legyen az a közpénztár ilyen terhet nem fog bírni, azt mondom ma is a mit akkor: valamint a község kivetés utján szedi be a jegyző fizetését, úgy az a közpénztár is beszédethetiezt a z év folyamán.

A különbség csak az lesz, hogy a pénztár meglehet az év végén kapja meg a községtől azt a mit ő talán havonként, talán negyed évenként annak a jegyzőnek kifizetett, de megkapja mindenesetre s így semmi csonkulást nem szenved; és viszont az adózók sem terhelhetnek újabb költséggel, mert ezt amugy is fizetniök kell évenként.

Ez volt azon lobogó mely alatt én küzdöttem, mindenesetre azon utógondolat, hogy ez által a jegyző tisztviselői jellegét is nyer s első fokára lép azon létrának mely, az önállóságához és az ahoz megkívántató tekintélyhez vezet.

Nem mondja aztán az utolsó borju pásztor is, hogy: a jegyző a mi szolgánk mert mi fizetjük!

És ha méltányossági szempontból fogjuk is fel a dolgot, vajjon a jegyző kinek dolgozik folyvást? nem az államnak-é? Igen is, a mi dolga van az %100 részben bizonyosan az állam érdekében történik és csak %100 részben a községekben. Az volna tehát az igazság hogy fizetést is az állam adna nekik.

Igy aztán nem fordulna elő az az eset a mit a cikkirő mond, hogy a jegyző megyen a falusi urasághoz és először buban várakoztatják addig még a vendég távozik. Bizony a ki családját szűkölködni látja sokra képes az!

Abba azonban nem egyezem bele még sem, hogy a jegyző ma nem egyéb mint lelketlen gép, csak azért mert nagyságos

titulusai nincsenek, legalább értelmes, művelt ember előtt nem az, hogy a korlátolt eszű ember minek tartja azzal okos ember vajmi keveset törődik. Igen is az állam gépezetében egy olyan kerék, mely nélkül ez a gépezet képzelhetetlen és épen azért a viszonyokhoz képest eléggé becsültetik csakhogy épen a viszonyok miatt kellőleg nem méltányoltathatik.

Tudjuk azt jól, hogy nálunk egy ilyen fontos intézmény megs ilárd tása nem megy nehézség nélkül. Azt is tudjuk, hogy abban az időben, midőn a törvényhozás rendezte a hivatalokat, a jegyzői intézmény még gyermek korát élte, s nem mutatkozott olyan nagy fontosságának mint ma, s épen azért nem részesült olyan figyelemben mint ma már részesülne oda felett is.

Ha az az 1871 évi községi törvény most revisió alá kerülne aligha változás alá nem jönne a jegyzőkre vonatkozó része, mert lehetetlen, hogy be ne látna a törvényhozó testület is miszerint önálló ember csak az lehet és állandó munka kedvvel csak az bírhat a kinek existenciája biztosítva van, már pedig hogy ma nincs biztosítva azt még a falusi árendás is beismeri.

Lesz talán még alkalmam sok mindent elmondani e tárgyról de most más fele szólít a — kötelesség.

P. G.

A közlekedési tárcza betöltése nem hagyja pihenni ellenzéki kollegáinkat. Mindig új kombinációkkal és új cikkkel állanak elő e tárgyban. Hogy megnyugtassuk őket, írja a „Nemzet“ biztos értesülés alapján kijelenthetjük, hogy nem csak eddig a miniszterelnök senkinek (Csáky kivül) semmiféle ajánlatot e tekintetben nem tett; de a napokban nem is fog tenni. Ugyanis e kérdés ő felsége visszajöveteléig, tehát október 10—15-ig teljesen pihenni fog.

Az országgyűlés ősi időszakában az első sorban elintézendők közt tárgyalatni fog a pénzügyi birakodásról szóló törvényjavaslat, mely a pénzügyi bizottság tárgyalásán keresztül, s valószínűleg már a jövő év elején életbe léptetetik.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

PROLOG.

A debr. színház 1882/3 színiévi megnyitására.
Irtá: Váradí Antal.

Személyek:

- A jövő
- Szt István
- László
- Kálmán
- II. Endre
- IV. Béla
- Petőfi Sándor
- Az ősök szellemei
- Szinigazgató
- A társulat tagjai.

Az összes Árpád-házi királyok. Az egész színtársulat, magyar hősök, harcosok, ősök, nép, égi szellemek és jelenések.

(A menynek fényes csarnoka, melyben az Árpád-házi királyok ülnek trónjaikon, fejüket kezükre hajtva mintegy álmodva. A függöny felgördültével menydörgés hosszas, elhaló, utánna többszörös fényes villámok, mely után a magashól hófehérbe öltözött nőalak száll alá fényes angyal szárnyakkal, feje, arca ezüsttel át-tört fátyollal takarva, kezében összetekert pergamen csomag függő papéttal. A nőalak leszállásakor körültekint, a feliratt Árpádok egymásra s a nőalakra kérdőleg tekintenek. A nő a sülyesztőn kezd lefelé menni fájdalmas mosolylyal köszöntve az Árpádokat, midőn Szent István ki a föhelyet foglalta el, felki s beszéde által megállítja a lefele sülyedőt s hozzá lép, méltósággal.)

István:

Ki vagy te fényesugáros, titkos asszony
Ki átrepülve fellegárnyas égen
Felkelte, a kik itt álmodnak régen...
Én nem tudom, mi kését itt marasztom?

Jövő:

(A leszállott nő alak félig a sülyesztőben.)

Oh nagy király, a honfui gond!
A melylyel egykor fentartád a hont,
Készt, hogy megállíts légi utamon.
Álmodva is megérted, jól tudom
Hogy nemzetednek sorsa dől el mostan
E virágzó égi csarnokokban;
Én, nagy királyok, a Jövő vagyok
Fátylam alatt sok századév ragyog
S e szárnyak, melyek ezredébe szállnak
Hirhordozói győzelem — s halálnak!
A nagy Teremtő fényes trónusától
Küldve a magyar földre vagyok én
Es nagy utamban földi lény nem gátol
Mert ur vagyok a nagyföld kerekén.

István:

Oh álj meg pillanatra, esdve kérlek!
Hisz most is honomért él, s fáj e lélek
O hadd tekintsek a titkolt igékbe
Melyek, mert Istenkezek jegyzékbe,
Az én népemnek sorsát rejtik el.
Hagyd tudnom azt — mert vérzik e kebel
Es boldog még a menyinyben sem lehet
Buban híven a magyar nemzetet.

Jövő:

(Ismét felmerül egészen, s a színré lép.)
No jó. Tudám, hogy merre jöttem
Az Ur rendelte, hogy e tisztos körben
Vezessen utam Hisz az Isten tudja:
Királyok szíven át visz a sors utja
A népekhez, s a magyar nemzetért
Királya mindig készen ontva vért,
Szerelmét még itt sem tagadja meg.
Azt hadd tudjam hát felőletek
Egyenkint — vagy csak ti, az aggok
Mondjátok el, kik és mi néven vagytok...
Ha méltók lesztek titkaimra — légyen
Egy pillantás szabad nagy éjlemben

A szárnyaló s meg nem téré időnek
Most szóljatok...

István:

Kik diszes sorban jönnek
Utánam, mondjátok el időt sorát
Ki mint viselte a szent koronát?

László:

Én Cserhalomnak győző hadvezére
Nem voltam méltatlan népem szívére,
Forrást fakaszték szikla oldalán,
A nemzetet híven oltalmaztam.
A nemzetet híven oltalmaztam.
A kun, besnyő rettegte kardomat,
A hon boldog volt es ez öntudat
A menynek csarnokában boldogságom,
Népem jövőjét engedtd hát meglátuom
(Dörgés, villám, egy harsona.)

Kálmán:

Könyves Kálmán az én nevem. A nép
Levetkező tudatlanság mezét
Szabaddá tettem a lélek honát
Megölvén vak hitet es babonát
S ki a Dunának es Tiszának partján
A Muzsák ihletét soká fenntartám
S magyart a Helikonra vezeték
Első király e honban én valék.
Es fegyverem volt lelke, tudományom!
Népem jövőjét engedtd hát meglátuom!
(Dörgés, villám, harsona.)

II. Endre:

Meghódolt nékem Gács es Lodomér
A szent föld reng, ameddig kardom ér
Melinda gyásza nevenem borong
Bánk bánnak kardja át dőfe e hont...
Ki fényben gyászban ennyit eltem át,
Engedd, hogy lássam nemzetem sorát
A nagy jövőben — im, esedezem...
Második Endre volt az én nevem!
(Dörgés, villám, harsona.)

IV. Béla:

Nevem ne kérdd. Sajónak gyászterén
Int huszezer magyar halott felém...
A mohi pusztá nevem viseli
Gyászszal, könyűvel, keservvel teli
De mégis, hall! Ki újra nagygyá tettem
E hont, fölépítven szent ihletten
A vér — s romokból népet es hazát
Engedd megérem a kor vigasztát!
Ki bujdosám keserves idegenben
Ki üres honba tértem összetörten
Ki egy népet temetni jöttem el
S feltámasztám megint ó szől-felejt
Mi vár a népre, szólj, egy nemzetért
Negyedik Béla király az, ki kérd.
(Szomorú harsona.)

Jövő:

Eleg... Joguk van — es én felelek.
Kormányzó fő magyar nemzet felett
Ime, e nemzetről megírva áll
(Kibontja a pergament.)
(A szin fényesen megvilágosodik. Mindenfelől hősök, magyar harcosok özőlenek be kik betöltik a színt, köztük történelmi alakok. A hátsó függöny fölül a nemzet címer es korona jelenik meg.)
Sételuzom az ellenség homlokát
Villámim lezuzak had sorát.
Az én népemnek boldogulni kell
Mert a hol el, vérrel szentelt a hely.
Nagy lesz megint mint volt is a magyar
Eléri, amit egy szívvel akar.
Az összetartás lézen jelszava
E jelben győzni fog a szent haza.
Nincs, a ki utjában megálljon
Győz a magyar ellenségen, viszályon
S fölzendül majd egy századév multával
Legyőzött ellen vér mezőin által
A diadalmi lelkesült zene
Igy rendeltem én, a magyarok Istene!
(A Rákóczy induló viharosan felhangzik. A királyok ihletetlen állanak fel, István térdre hull, min tegy hát adva.)

A vadászati törvény módosításáról szóló törvényjavaslat, miután már a bizottsági tárgyalásokon keresztülment, valószínűleg már a közelebbi minisztertanácsok egyikén tárgyalatik, s azután a szokott módon a koronához felterjesztetik.

A gyámsági törvénynek a nagykorúsításra vonatkozó rendelkezései módosítása iránt figyelemre méltó indítványt terjesztett fel a kormányhoz Mosonmegye közigazgatási bizottsága. Ezen felterjesztés szerint az említett törvénynek a nagykorúsításra vonatkozó rendelkezései a tapasztalat szerint nem elégségesek arra, hogy a kiskorúak érdekei, a törvény engedelmeivel való visszaélések ellen megóvassanak. A gyámsági törvény 4-ik §-a szerint ugyanis a 18 évet betöltött kiskorú, a hátramaradt szülő, vagy nagyszülő, s ezek nem léteben a legközelebbi oldalakon és gyámbejegyzése esetében, a mennyiben igazolja azt, hogy saját ügyeinek elegendő képességgel és érettséggel bír, a gyámhatóság által megnagykorúsítandó. Számos esetben az apa, anyja vagy a jogosított rokon aláírhatja a 18, 19 éves kiskorúval a nagykorúsítás iránti folyamodást, mit azok az önállóság csábító reményében szívesen meg is tesznek, s ma már igen számos azon esetek száma, hogy az apa, anyja avagy rokon megengedett és meg nem engedett módon kezébe keríti a tapasztalatlan nagykorúsított vagyonát, a mi a szülők és gyermek közt fennálló kényszerhelyzetnél fogva a legtöbb esetben alig szenved a nagykorúsított ellentállásán hajótörést. Mindezekből kifolyólag kéréseket a felterjesztés, hogy a gyámsági törvénynek a nagykorúsításról szóló rendelkezései, törvényhozásilag és mielőbb olyan szigorítottassanak, hogy azok által a 18-20 éves korban nagykorúsítottak érdekei, a lehetőség szerint megvédve legyenek. Különös súly lenne fektetendő arra, hogy a kiskorúak saját ügyei önálló vitelére való képessége és érettsége teljesen érdektelen s megbízható felek által constatáltassék, s az e részben követendő eljárást szabályozó rendelkezések e törvénybe felvéttessenek.

Tarthatatlan állapot.

E czim alatt igen figyelemre méltó cikket közöl Beksisz tollából a „Pesti Hirlap.” E cikk a nyiregyházi ügyekkel foglalkozik s higgadt szempontból bírálja azok tarthatatlanságát:

„Nem irunk — így szól — sem a zsidók mellett, sem a zsidók ellen. Egyáltalán szerencsétlenség volt ez ügybe zsidó kérdést keverni. A sakterek vagy megölték Solymosi Esztert, vagy nem ölték meg. Artatlanok vagy bűnösök. E kérdésnek nincs köze a zsidósághoz. Kiderítése tisztán törvényszerű ügy. De belekeverték a zsidókérdést, s lett a dologból politikai és társadalmi probléma, melyet szenvedélyesen vitat a semitizmus és antisemitizmus.

A vizsgálat ennek következtében amirya elfajult már, hogy kivetkezett törvényszerű jellegéből. Országos botránnyá lett, melyből csak új botránnyok származhatnak. A magyar justitia hitelét a legvégső tönk fenyegeti. A társadalmi harc betört a törvényszék termébe. Nincs többé szó, a közvélemény előtt, az igazság kiderítéséről. Csak semita és antisemita vizsgáló bírákat, s ügyészeket lát ez, a kik egymással civódnak, újat huznak, a kik a vizsgálatot majd semita, antisemita irányban ránczolgatják.

Bárlyól oly hírek kerültek forgalomba, hogy a tanukat zsidóellenes vallomástételre kényszerítik. Havas alügyész pedig a lapok mai hírei vádolják, hogy kényszerít gyakorol a tanukra a vádlottak érdekében. Egyszer hite-

les alakban közlik, hogy a zsidók ellen vallott tanuk torturát szenvedtek. Mások megzafellják az ide vonatkozó híreket. Másként vallanak az ügyész, másként a törvényszék előtt. Kedvében akarnak járni ennek is, annak is. Nem érkeztek többé hír, a mi hiteltre számíthatna s a mit nyomom nem követne a czáfolat. A vizsgálat kiközkezt természetes kerékvágásából, vagy sohasem is haladt ezen. Nem kutatják többé a vádlottak bűnösségét vagy ártatlanságát. A levéltárakat forgatják fel a perre befolyó egyének multjának, előéletének, tényeinek felderítése czéljából.

Tárgyalogosságát és nyugodt íteletét elvesztette mindenki: El maga a közvélemény is. A semitizmus, vagy antisemitizmus álláspontjáról ítélik meg a törvényszéki közegek eljárását.

Maguk a vádlottak védői támadás tárgyává lettek. De épen ez mutatja, hogy a tiszta eszlári ügy véglegesen elfajult.

Hogy a kormány nem avatkozik a dologba, csak helyeselődik. Hogy ezt az irtóztató anarchiát megnövekedni engedte, az igazságszolgáltatás függetlenségében lelheti csak magyarázatát. Mint végrehajtó hatalom, nem avatkozhatik a bíróság dolgába jövőre sem.

Ennek a botránnyos állapotnak mégis véget kell vetni. A vizsgálatot valódi czéljának irányába kell visszatérteni. Meg kell menteni Magyarországot azon pellengéretől, melyhez a külföldi sajtó költözi. A törvényszék és ügyész, az alsó és felső fórumok hallatlan viszályának, a fegyelem teljes felbomlásának véget kell vetni. Hadd irányuljon az igazságszolgáltatás gépezetének összes működése a bűnösök kiderítésére, a helyett, hogy a gépezet minden kerekre a másiknak működését paralizálja. A sakterek megölhették a keresztény leányt; de ártatlanok is lehetnek.

Ennek kiderítése a czél, s nem a semitizmus és antisemitizmus harcza.

E czél elérése azonban a nyiregyházi kir. törvényszéktől többé nem várható. A vizsgálat lassúsága, habozása, de legfőképp azon körülmény, hogy a bíróság terméiben Themis szobra előtt, a semitizmus és antisemitizmus vi ádáz harcot, az e czél elérésébe vetett reményt lerombolta. Lehet, hogy a közvélemény téved, de azt hiszi, hogy a nyiregyházi kir. törvényszéktől többé nem várhat egyebet partigazságszolgáltatásnál, akár felmenti, akár elítéli a vádlottakat. Nekünk nincs megbízható adatunk arra, hogy a nyiregyházi törvényszék páratlanságát akár állítsuk, akár tagadjuk; mert oda jutottak a dolgok, hogy minden régi adatot megzafellnak az újak és viszont. De bizonyos, hogy — jogosan, vagy jogtalanul — a nyiregyházi kir. törvényszék páratlansága s a fontos ügy által követelt képessége iránt megrendült a hit. Ha a vádlottakat elítéli, akkor a semitizmus fogja hirdetni, hogy Nyiregyháza az antisemitizmus győzött. Felmentés esetén pedig az antisemitizmus azt fogja állítani, hogy a vizsgálat új fordulatával a gyilkosok bűnét eltsolták.

Nincs tehát a botránnyos ügynek más elintézése, mint a bíróságtól. Oly törvényszék kell delegálni, melynek hitele a közvélemény előtt érintetlen, melynek tekintélye van s mely folyton a nyilvánosság ellenőrzése alatt áll.

Külföld.

Robbanás Kairóban. Kairóból távirják f. hó 28-áról. Ma delután 4 órakor, midőn a katonai tisztek által rendezett futtatás javában folyt, nagy robbanás történt, melyet kisebb, sortűzhöz hasonló robbanások követtek. Mintegy 20 percz lefolyta után újabb iszonyu robbanás rázkódtatta meg a levegőt, mely után kisebb rázkódások egész sora hallatszott. Az európaiak és az arabok menekülnek. Beszélők,

hogy a kairói pályaudvar közelében egy löszrel megrakodott vonat robbant fel és mintegy 30 ember életét vesztette. A fu tatás félbeszakított. A városban nagy izgatottság uralkodik.

A szerb kormánykörök határozottan megzafellják azt az állítást, hogy Szerbia aspirál Boszniára és Hercegovinára, és időszerűtlenek, fölöslegesnek és Szerbiára nézve károsnak mondják e kérdésnek hirlapokban való fejtegetését. Szerbia ugyanis Ausztria-Magyarországhoz törekszik közeledni; ezzel a programmal pedig nem lehet összeegyeztetni az oly aspirációkat.

Irodalom és művészet.

A „Nemzet”-hez özőlő előfizetők tökéletesen megzafellják az ellenzéki sajtó azon állását, hogy a szabadelvű part közönyt nem olvassa senki. Olvassa biz azt, és olvasta volna az eddigieket, de mert annyira tulzárnyalták magukat az ellenzéki lapok által, mint az tapasztalható volt, tehát semmi különös benne, ha mindenki a jobbhoz igyekezett. Mióta azonban a „Nemzet” mint a hazai napi sajtó kitérőse a szabadelvű part láthatárán megjelent, előfizetőinek száma napról napra szaporodik; most pedig az előfizetés idejében, amint halljuk, az elpártoltakat seregestől hódítja vissza.

5-ik Dalgyűjtőmenny. Iskolák és nevelő intézetek számára gyűjtötte nagyrészen eredetileg szervezte Bognár Ignác. Ára 150 kr. Megjelent és kapható Rózsavölgyi és társánál Budapesten.

Színház.

A következő sorokat vettük: Hosszu szünidő eltelte után ma indulunk először Thalia templomába üdvözölni a visszatérteket, fogadni az újonnan jötteket, és megnyitni a legnemesebb, legmagasztosabb élvezetek hosszú sorát.

Várva várjuk őket és reméljük nem csalatkozunk sem a szinigazgató programmszerű ígéreteiben, sem pedig a közre működők buzgóságában, mert megvagyunk győződve, hogy egy czél lebeg előttük, megnyerni a közönség rokonszenvét és fentartani a szinművészet dicsőségét.

Nem kételkedtünk soha sem, hogy ez, a mi közönségünknek ne volna keresztül viheto. A pártolási kedv minálunk meg volt mindég, tulcsigazott igényekkel nem állott elő soha, és igaz úgynek, magasztos eszméknek zászló vívői maradtunk mindenkor.

Hisszük, hogy anyagi gondok sem fognak gátot vetni sem a szinigazgató buzgóságának, sem pedig a nagy közönség pártolási szándékának.

Hála az égnek a viszonyok immár jobbra fordulának, a terms országzserte sikerült, a terményeknek kelendőse van, és ezen körülménynek áldásos következményei nem maradhatnak el nálunk sem.

Az igazgató magasztos hivatásának megfelelő tapintatos eljárásától nagyban függ, hogy ezen kedvező körülményt a nagy közönség részvételével és a sajtó jó akaratu támogatásával összhangzathba hozza, mert ha ezt elérte, úgy minden megvan nyerve.

Mi tehát teljes reményvel nézünk elebe, az előttünk lévő szünidőy lefolyásának. Az idők már nem oly mostohák a kedély állapot nem olyan nyomott, a közönség érdeklődése nagy, az igazgató működése buzgó, kitaró, és a szinársulat jól szervezett, mind olyan körülmények tehát, melyek csak jóval, kellemszel és élvezettel biztatnak. Adja az Isten, hogy úgy legyen.

Rott Bertalan.

S ha, hol élni, halmi fogs, ez az a hely, Szünzetünkét úgy becsülni kell! Ok hirdetik a jövő vizgását, Szolgálva nyelvet nemzetet, hazát!

Jövö: Ugy legyen! Intézd és én megteszem Intésed, költő, most törvény legyen.

(Mind félkört képeznek, középben a királyok kisebb félkörben, benne Jövö és Petőfi. Ekkor Petőfi a szinfal hoz lép s a szinigazgatót kézen fogva bevezeti középre.)

Petőfi: Halld nemzetemnek hű napszámosa, Ki folyton fáradsz s nem csüggedsz soha! Vedd fel megint vándorbotodot s eredj, Hová szavam vezet s az égi kegy. Van a Dunának és Tiszának síkján, A rónák fejedelmétől uralkodván, Egy város. Hív, derék, és és magyar. Jól ismerem. Nem is feled hamar. Ott irtam legszebb költeményeim Szívem, lelkennek ihlete szerint; Habár elhagyva, szegényen, nyomorba, De lelkesen, hisz Debreczenben voltam, S ki e város légét csak egyszer szítja, A magyar szellem lelkét úgy megvíjja, Hogy idegenben többet meg nem él, Oltárt takar ott mindenik földel S a magyarság szentélye ott vagyon. Eredj azért, mert én ugy akarom, Térj vissza társaidal Debreczenbe S köszöntsd e drága várost én nevembe Mondd, hogy áldásom lengjen mindig rajta Mert minden magyar lélek ezt óhajta Ott szívesen fogadnak, jól tudom S te boldogulj a híven járt uton. Áldásom veled s az ösöke Most el társaidal, Debreczen felé.

(A társulat tagjai nők férfiak belépnek körülveszik Krecsányit, ki a szin eléjére lép. Halk zene mellett beszél.)

Napi hírek.

A t. közönséghez. Az új évnegyed kezdetén úgy a debreczeni mint a vidéki közönséget felhívjuk, hogy lapunkra, mely kilenez éves fennállása alatt hűen és tántorithatatlan bnzón igyekezett szolgálni a magyar közönség érdekeit úgy politikai mint társadalmi uton, előfizetni sziveskedjék. Mint olvasóinknak alkalmuk volt meggyőződni, mindég hű képét igyekeztünk adni az eseményeknek, melyeket nyilvános vagy titkolt mellék érdekekből soha sem ferdítettünk el, hanem az igazsághoz hűen tartuk fel azoknak minden egyes mozzanatát, s bírálatainkban is mindenkor a komoly higgadt hang volt fegyverünk. — Lapunk vezérezkikeit, tárczáit jeles tollu íróktól van alkalmunk közölni, s tárcza rovatumk szerénytelenség nélkül mondhatjuk egész sorozatát képezik az érdekes olvasmányoknak. A legújabb híreket gyorsan és kimerítően közöljük s semmi áldozatot sem kímélően, hogy olvasóinkat táviratok útján értesíthessük mindenkor a legújabb napi eseményekről.

Lapunk előfizetési ára következő:

Table with 2 columns: Duration (Egész évre, Fel évre, Negyed évre, Egy óra) and Price (10 frt - kr., 5 frt - kr., 2 frt 50 kr., 1 frt).

Előfizethetni helyben a kiadóhivatalban (rózsater 6. sz. a. Kardos-féle ház). — továbbá Telegdy K. Lajos és ifj Csáthy Károly urak könyvkereskedéselben; a vidéken postautalvánnyal minden postahivatalnál.

A „DEBRECZENI ELLENŐR” kiadóhivatala.

Kitüntetés. Ó csász. és apostoli kir. Felsége f. hó 21-én kelt legfelsőbb elhatározásával Dr. Török József jeles orvosunknak főiskolai rendes tanári minőségben, valamint 40 évi orvosi működése közben szerzett érdemei elismerésül, a királyi tanácsos i c z i m e t melőztatott díjmentesen legkegyelmesebben adományozni. — Örömmel hozzuk nyilvánosságra e magas kitüntetést mert oly férfiu ért az, ki városunknak általános szeretet és nagyrabecsült polgára, s ki számos érdemeivel örök iszteteletet vívott ki. — Szívünkölü üdvözöljük őt.

Debr. ref. egyh. tanácsa 1882-dik évi okt. hó 1-ső napján d. e. 10 órakor közgyűlést tart. Tárgy: Jelentes a lelkes választás eredményéről s egyéb folyó ügyek.

Barca-bravour. A debreczeni ondódi tanyák között közelebbi hetekben három rendbeli, — kisebb mérvű rablás követtetett el, de mivel itten körül rablóbandának még híre sem volt, a nyomozás darabig eredménytelen volt. — Barca Dániel csendbiztosunk megszabta akarta a szálak kezdő végét keresni, azon általa ismert gyakorlatból, hogy a lopott vagy rablott jószág mindig távol a helyszíntől bukkan fel. Szoboszlóra ment tehát e hó 23-án a heti vásárra, hol a fogadóban levő borivóban elvegyült a vásáros áldomások között. Körül tekintve két fehér szürös veggelző atyafiu állott meg a szemé, kiknek a fogadós akkor szolgálta fel a párolg „gulyást.” — Azonban ha Barczának feltűnt a szürös atyafi ezeknek is feltűnhetett a Barca jelenléte, mert a két szürös egyike azzal tolt el a tálat, hogy ő „már nem éhes.”

Szinigazgató:

(A közönséghez szólva.) S én itt vagyok megint, ha elfogadtok Ha mint kívánom szívért szívet adtok Ha még szerettek egy, mint én szeretlek S legelső magyar városként becsüllek! Áraszátok megint reám oly bőven Kegyelmetek, mint multban, ugy jövőben A mit elérni vágyom semmi más, Mint hű tetszések, szives pártolás. E szinpadon a nemzet nyelve szent Vonzódní nem magyarhoz, idegenhez Szívem, szívünk nem fog, nem fogunk Bebizonyítja tetteink sora. E házat melyet szívetek emelt Művészet templomává; én e helyt — A szinpadot oltárná tenni vágyom Honnét, mint áldozattú égze szálljon Minden nemes, szent eszme, s jelszava Lesz ez oltárnak: nemzet és haza.

(Görögűzfény — csoportozat.)

S most isten áldja meg munkás kezéd S e díszes város minden gyermekét S ha hazáinak lenni kötelesség: E kötelem áthatja népe lelkét S szent példaként előttünk felragyog S büszkén mondjuk „Magyar színész vagyok S jelszóm mindenkor, mindenütt ez leszén „Éljen a haza, éljen Debreczen!”

(A bimus zenéje mellett nagy csoportozat Jövö és Petőfi a háttérben lényben megyen. Debreczeni színház látképet mutatják a szinigazgató ki hódolva közeledik felé)

A függöny legördül.

Jövö:

De most, figyeljétek ti égi ösök, Letűnt a kor, midőn vezérek, hősök Karddal teremték meg a győzedelmet. Fegyver ma zsarnokok kezébe termett Az igaz harc nem fegyverrel folyik, A szellem az, melynek hajnalodik. A szellem ur az országok felett. Ha kél, királyok s trónok rengenek S ha ellenállnak égi fényinek A népet mély vaksággal veri meg, S hol harcra kelnek ellene, mint a port Elsepri a dühöngő szolgasort. S e szemleharczban, mely ott lenn folyik, Első kívánna lenni mindenik. És a magyarok Istene dromd, Nagy századéven át lesz arra gondom, Hogy a magyar, bárki, bármit tegyen, Mindenkor az elsők között legyen! Im! Nézzetek e jelenés felé.

(A háttér függőnye körülakra megnyílik s Petőfi Sándor alakja lesz látható, a mint egy angyal megkoszorúzza. Honvéd ruhában van, kezében lant és kard. A „Talpra magyar” zenéje.) Ó volt, ki legelőször fölfedé Az ösvényt Európa nagy szívéhez Ó általa tudják, hogy mikép érez, Mikép szeret, mikép él a magyar S ha sújtani kell, miképen sújt e kar. A zsarnok réme, a nép hű barátja, Ki századimnak titkát is belátja, Proféta, költő, földön égi vándor, Oh, mind ismeritek — Petőfi Sándor!

(Mind hódolva tekintenek feléje, Petőfi kardját letéve, lantjával lép a háttér emelvényéről s ismerősöként szól a bírályokot. A „Talpra magyar” zenéje folyton zeng, a királyok körébe sereglenek, kezöket nyujtják.) István: Légy áldva ezredévek dalnoka!

László: Én szirtből forrást fakasztok vala,

„Ki vagy vagy mit ban odaú hát csak mat látó ki illant. maradt va kezett, ho mény s k ján vásárr hozta a c g a t ó b a ni. Gyors dolga. Itt mint épen m á s i k á l l i t o t t á s t cseré egyiknek botját, az a bottal a nak esett, hogy a ló huzott rev h a t t a, fegyvert, reczenbe már eddig marhát és nagyobb adatot s fajta tolv

a tek, vá retelési h sietek tu gytlése a lesi határ 4-5 csap 5-6 tég 11-12. s 13-14. k kertek. D Imre, m.

adakoztak liut 5 frt, Lajos 2 frt, szai József gossy Józ Varga Gó say Sámu Nándor 2 vács Sánd zás Pál 2 közlemény tem Debu Ferencz i

és 1876 felhivatik, lése véget hogy bárm már beáll tanköteles dennapi, a iskolába f mulasztás, által ped kereskedé vasárnapi tanács.

eddig nap fát, a nap szer ford következő órák, e után indu kor. A g perczkor, érkezik 21 óra 21

rettere, először, n mélyzet s Az operet Ben nagy jelenti: A burgonya gyében ro sében aka ból középv várható. P délyi meg nyujt kilá A szőlő e folytán ig ban közép nedves idő lévén, töb sek széper

megterem már régo végre tett a csöcsel tegnapielő s botránny mutakozni ha ugyan elejét nem fog törté értelmes a mozgalm előkelőbb csak szép esetre jel ily termés juk. Hogy tók arra a lázongó k á s b o t á k a p bántották.

„Ki vagy mi vagy? hogy hívják? hova való vagy mit keresel itt?” — volt az e pillanatban odaugrott Barcza rohamos kérdése, — hát csak itt vagyok, csak idejöttem rokonomat látogatni. — Ez alatt a másik szürös ki illant. — Az ember — amelyik t. i. ott maradt vallatában — csak a szegletbe igyekezett, hol a tarisznyája feküdt; — e körül mény s különösen az, hogy az illetőnek kalapján vásári áruló czédula volt, rögtön tisztába hozta a csendbiztos, — hogy rokon látogató a tőb a vásári czédulával nem szoktak menni. Gyors cselekvés ilyenkor a Dani bátyánk dolga. Itt is azt a fogást vette elő, mert a mint épen e perczen a pandur visszahozta a másikat szürös embert s vele az ivóba beállított, s a két megriasztott atyafi pillantást cserélte: villámgyorsan kapta ki Barcza az egyiknek Boros Ferencnek vékony árvtólgyafatját, azzal főbe csapta, hogy lebukott, azzal a hótall a pandur által kísért másik betyárnak esett, oly rohamosan szorítva ezt falnak, hogy a lövésre készen tartott hatlövétű s felhúzott revolvert ez már nem használhatta, majd kifacsarta kezéből a gyilkos fegyvert, s megkötözve be is kísértette Debreczenbe mindkettőt. Az előleges nyomozás már eddig 100 darabnál több lovat, szarvasmarhát és sertést derített ki — melyek legnagyobb része már tulajdonosainak vissza is adatott s nagyon valószínű, hogy még több e fajta tolvajlás is derül ki a két elfogottra.

— **Szűret Debreczenben.** Addig is míg a tek. városi tanács által megerősített szűretelési határnapokat hivatalosan közölhetnénk, sietek tudatni, miszerint a kert gazdák összes gyűlése a debreczeni szőlős kertek szűretelési határnapjait következőleg tűzte ki. Okt. 4-5 csapó, áomok, vén és varga kertek. Okt. 5-6 téglás, széchenyi és csige kertek. Okt. 11-12. séta, sesta, új és posta kertek. Okt. 13-14. köntös, hatvan, tőczös és boldogfalvai kertek. Debreczen, 1882. szept. 29. Bogdány Imre, m. rendőr-kapitány.

— **A Petőfi szobor** minta felállítására adakoztak az igazgató tanár ivén: Révész Báliut 5 frt, Könyves Tóth Mihály 2 frt, Némethi Lajos 2 frt, Tóth Antal (ügyvéd) 10 frt, Szikszai József 5 frt, Balogh Ferenc 2 frt, Lugossy József 2 frt, Tóth Sámuel 2 frt, Dr. Varga Géza 2 frt, Tóth Ferenc 1 frt, Kaszary Sámuel 1 frt, Csiky Lajos 2 frt, Liszka Nándor 2 frt, Menyhárt János 2 frt, Dr. Kovács Sándor 1 frt, Géresi Kálmán 2 frt, Buzás Pál 2 frt, Osterlamm Ernő 1 frt. Első közlemény összege 46 frt. Köszönettel átvetem Debreczenben, 1882. szept. 29. Balogh Ferenc igazgató tanár.

— **A szülőkhöz.** Az 1868. évi XXXVIII. és 1876. évi XXVIII. törvények értelmében felhívjuk, sőt a megszábot bírságok kiküldése végett komolyan utasítjuk a lakosságot, hogy bármelyik vallásfelekezethez tartozzék, a már beállott 1882/3. iskolai évben, 6-12 éves tanköteles s mindkét nemű gyermekét a mindennapi, a 12-15 éveseket pedig az ismétlődő iskolába feladni és folytonosan járattatni ne mulasztja, az iparos vagy kereskedési főnökök által pedig, — az iparos tanoncok és a kereskedésekben alkalmazva lévő tanulók a vasárnapi iskolába rendeltessenek fel. A városi tanács.

— **A guthi keskenyvágyú vasút,** mely eddig napjában háromszor szállított a Guthról fát, a napok megrövidülvén, ezután csak kétszer fordul. Ujjonnan megállapított menetrendje következő. Az indulóházból indul reggel 6 órakor, érkezik d. e. 9 óra 57 perczkor, délután indul 1 órakor és érkezik 4 óra 57 perczkor. A guthra érkezik d. e. 7 óra 36 perczkor, indul 8 óra 21 perczkor, délután érkezik 2 óra 36 perczkor és indul vissza 3 óra 21 perczkor.

— **A „Furcsa háború”** nagyhirű operettere, mely színházunkban kedden adatik először, nagy előkészületek történnék. A személyzet számára fényes új jelmezek készültek. Az operette egyike a legújabb időben e nemben nagy sikert aratótt műveknek.

— **Az eső és a termés.** A mai hiv. lap jelenti: A folytonos esőzések következtében a burgonya sokhelyett, különösen az északi megyében rohadásnak indult, a tengeri pedig érésében akadályozva van. Egyébként a tengeriből közép, a burgonyából gyenge közepetermés várható. Kivételt képez e részben több területi megye, a hol mindkét növény jó termésre nyújt kilátást. A répa általában jó termést ígér. A szőlő a nedves időjárás és a hideg éjszakák folytán igen sokat szenvedett, A sárja általában közép, sőt néhol jó termést adott, de a nedves időjárás következtében behordható nem lévén, többhelyett megromlott. A repce-vetések szépen állanak.

— **Az antisemita izgatások** már kezdik megteremni gyümölcsöket. Pozsonyban, a hol már régóta rendszeresen foly a bujtogatás, végre tettlegességekre került a dolog. Kedden a csőcselék csak megkísértette a hecczet: tegnapelőtt már egészen szervezte jelent meg s botrányos kihágásokra vetemedett. A mint mutatkozik a heccznek még folytatása készül ha ugyan a legerélyesebb közbelépés annak elejét nem veszi idejében. Ez bizonyára meg fog történni, annál is inkább, mert Pozsony értelmes polgárai maguk is kárhoztatják azt a mozgalmat, mely miként Pozsony egyik legelőkelőbb polgára nyílt ülésben kijelentette, csak szegényére válik a városnak. Mindenestre jellemző, hogy a városban az ily természetű tüntetéseknek nem akad talajuk. Hogy minő elemekből állanak a bujtogatók arra nézve legyen elég mondanunk, hogy a lázongók több magánháza és pálinkásboltba is betörték s megitták a pálinkát, de a kocszmárost nem bántották.

— **Fogadalmi templom Szegeden.** A szegedi királyi biztosság leiratilag közölte a hatóságokkal, hogy örömmel vette tudomásul a közgyűlés azon határozatát, a mely az árviz emlékére emelendő fogadalmi templom létesítésének ügyével foglalkozik. Kijelenti továbbá, hogy a fogadalmi templom helyének végleges kijelölésére az időt elérkezettnek látja. Szükségesnek tartja ezt egyrészt azért, hogy a kijelölendő hely a város újjáépítésének szorgos munkái között, jövőre nézve, czéljának minden erővel szemben biztosított; másrészt pedig azért, mert a hely kijelölése által az első látható lépés fog megtétni, az előreíthatólag serkentőleg fog hatni mindazokra, a kik ezen terv megvalósításának előmozdítására hivattak. — A műszaki osztály a királyi biztosság utasítása folytán kijelölte azon helyeket, — a melyek a belvárosban egy ily nagyobbszabású középület befogadására területileg alkalmasak volnának s e tekintetben öt helyet is ajánlott választás végett. A királyi biztosság fölhitva a hatóságot, határozza el, hogy a templom építésére a területek közül, melyiket kívánja igénybe venni s határozatról, a mely kijelölés alapján fog szolgálni, a királyi biztosságot a további intézkedések megtehetése végett, annak idején értesítse.

— **Rejtélyes bűneset.** Dorozsma város lakosságát két nap óta rejtélyes bűneset tartja izgalomban. F. hó 24-én délelőtt a határ egyik legelőjén Kádár Német Illés dorozsmai gazdát végvonaglásban, a fűben fetrengve találták meg. Senki nem tudhatta, mi érte szölköt hozzá, kérdezték baját, de a szerencsétlen választ adni nem tudott, csak fogait vicsorgatta, melyeken keresztül vastagon tájtékkott a hab. A hozzátartozók, a halállal küzdő embert beszállították a városba, hol másnap iszonyon kinök között meghalt. Az orvosi vizsgálat megejtéven, az ottani orvos a külső jelektől mérgezési tüneteket észlelt, miről nem késett megtenni jelentését a szegedi kir. ügyészségnek. A törvényszék köréből egyik vizsgálóbíró s törvényszéki orvos kíséretében Dorozsma utazott a rejtélyes eset megvizsgálására. A lakosság körében az a hír van elterjedve, hogy Kádár Német Illés a kuruzslás áldozata. Gyógykezelése végett orvoshoz menni restelt hanem egy dorozsmai javasasszonnyal kuruzsol-tatta magát s az ettől kapott „drága szer” ölte volna meg.

— **Erélyes asszony.** A boldfi Kalifornia most abban a szerencsében részesül, hogy nő-előnkjeltje, Mrs. Stow, a „Woman's Herald of Industry” személyében. A jelölt nemrég proclamatiót bocsátott ki hűveihöz, melyből olvasóink mulattatására átvesszük a következőket: E minden ízében férfi államháztartást annyira bemocskították a pártszendvények és a corruptió itt már oly fokra hagott, hogy nagy szükség van az állam élére egy erélyes háziasszonyra, ki seprével és portörölvél, az évek óta felhalmozódott piszkot eltávolítsa. Mrs. Stow is a self-made woman stb. A proclamatió vége pedig így szól: „Reményli-e Stow asszony, hogy megválasztják Kalifornia kormányzójává? Bizonyára igen! Midőn én három évvel ezelőtt Concordban a bölcsészeti tanfolyamot látogattam. Wasson tanár ezeket mondta nekem: Mrs. Stow én elvárom kegyedtől, hogy pár év alatt szövetségi szenátorra fogják választani. Nekünk ép olyan nőkre van szükségünk a congressusban, minő kegyed. A kormányzó állás a lépés, melyen át szenátor lehet az ember és a szenátorság az elnöki székhöz vezet. Kaliforniai választók habozhatok-e még tovább?”

— **Végzetes kártyázás.** Sajátságos módon jött napfényre Pozsonyban egy sok időn keresztül jól megőrzött titok. X. háziurnak két férfitendge volt. Szerettek volna kártyázni, de hiányzott a negyedik „passzér”. Nem volt más mit tenni, mint a fiatal házi asszonyt venni be negyediknek, kinek oktatását, miután a játékot nem értette, a vendégek egyike vállalta magára. A játék meg is kitűnően jó ideig Egyszer azonban érkezik a döntő „pillanat”. A háziasszony, ki egy kissé szorakozott volt, rosszul értette mestere utasítását, mire ez dühösen ugrott fel az asztaltól: „Hallatlan! Hát nem a királyt mondtam neked? Összezsavarod a játékot, elvesztetted a partiet! A, ilyen szármarság!” A szerencsétlen elárult a játék hevében benső viszonyát, s most már — mint a fáma beszéli, következik a párbaj és — elválás.

— **A legnagyobb koplaló.** Saint-Lorisban, az Egyesült-Államokban sokat beszélnek most miss Trengelről Brooklyn Streetben 919. sz. a., ki s koplalásban tulított Tanneren, a chicagói híres 40 napos koplalón. A chicagóiak ugyan azt mondják, hogy az ő éghajlatuk alatt ez sokkal nehezebb, mint Saint Louisban. Miss Trengel már 90 nap óta nem evett semmiféle ételt és csak vízzel és fekete kávéval táplálkozik. Mindenünnét jönnek a látogatók, hogy e csoda lányt lássák, — ki még elég fiatal és csinos; nem több huszonhat évesnél. Némely orvosok azt állítják, hogy az ehez nálla nem önkéntes, mert gyomorhajban szenved; gyomorszővénnyel nyílása be volna dugolva és ennek következtében nem sokára meghalna mert napról-napra gyengül. Miss Trengel maga sem reméli egészsége helyreállítását, de még is büszke rá, hogy az ehezét tovább állotta ki, mint dr. Tanner.

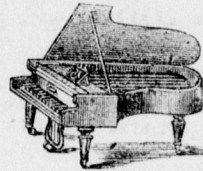
Közgazdaság.

Az „Egyetértés” sz. 24-iki számában vesszük a következőt: A legelőkelőbb bécsi napilapok, köztük a „Neue Freie Presse”, „Deutsche Zeitung”, „Fremdenblatt” stb. f. év szeptember 10-iki számuknak „törvényszéki csarnokában” alábbi következő közleményt

hozzák: (Elkobzás és letartóztatás.) Az „Azienda” osztrak-francia elemi baleset biztosító-társaságok nevében dr. Neuda Miksa által tett feljelentés folytán az „Assicuranz-Blätter” kiadója Batovec Henrik Gyula által terjesztett „a két Azienda osztrak-fancia társaság” című rőpirat „elkoboztatott és Batovec fogságba vettett. Batovec elu a vizsgálat zsarolás által elkövetett nyilvános erőszakos bűncselekmény címén indított meg. Ezen körülmény magyarázatára meg kell jegyezni, hogy az „Azienda” hosszabb idő óta jöhíret károsító módon támadtattott meg hirlapcikké és rőpiratokban, — a fenytőt bíróság által most felölöségre vont és letartóztatott Batovec által, míg végre önvédelmi eszközökhöz nyult; helyesebben tette volna, ezzel nem késti eddig. Egyáltalában az osztrak közönség, különösen bankok és biztosító intézetek csakis saját közönség engedékenységüknek és — sajnos, de igaz — az ilyen sajtótermékek versenyelőokra irányított felhasználásának tulajdoníthatják, a pártatlan bécsi revolversajtó ezen zsarolási vakmerőségét, s annak oly nagy fokú elfajulását, hogy ezen baj már csak a leggyökeresebb módon orvosolható és bécsi kollegáink kénytelenek a savanyu almába harapva, azon üdvös eredményt elismerni, melylyel a magyar hirlapíró egylet a hasonemű irány ellen küzd, annak utánzását önmaguknak ajánlva.

Legújabb.

A „Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai. Bécs, szept. 30. Egy sugalmazott berlini átirat élesen kikel a „Times” czikke ellen, mely Angolországúknak Franciaországgal való szövetekezését ajánlja, és emlékebe hívja Gambettát, a ki az egyptomi bonyodalmakból eredményezett fészes viszonyt, hatalmasságának alapjául kívánta felhasználni. A cikknek czélja volt tehát megtudni, ha előt-e már az idő, a midőn Franciaország Oroszországnak kezét nyújthat.

Zongora vidékre részletfizetés mellett. Mindenemű Salon- és rövid alaku zongorák valamint Pianinok Mayer Vilmos (Cramer Gottfried) Bécs. világ híru kiviteli czég gyarából 380, 400, 450, 500 600, 650 frt árakban kaphatók. THIERFELDER A. zongora-raktárában Bécs. VII Burggasse Nr. 17.

ZÁDOR LAJOS

selyem, divat és kézműáru kereskedése DEBRECZENBEN főpiacson, a városháza alatt.

Raktáramon a legnagyobb izlésteljes választékban találtnak mindenféle fekete és színes selyemárúk, bársonyok, Püchök; finom gypaju és félgypaju szövetek; sokféle minőségben és különböző árban Satin mervilleux, Cachemire, Satin double, Beige divat-ruhakelméi hozzávaló díszítőekkel, divatos gombokkal és bélések nemekkel.

Ugyszinte legnagyobb választékban kaphatók:

Gyasz-ruha-szövetek

minden nemei: fekete Terneau, indiai Cachemire sat.; továbbá csipkék, szalagok, csipke Ficük, kendők és sok más egyéb csipkéből készült divattárgyak, csipke-függönyök. — Valódi francia derékfűzők.

Különösen ajánlhatom a raktáramon legdusabb választékban található

kész női felöltöket

bársony, selyem, Mattlassé, Kammgarn, Palmerston és más gyanjukelmékből, finom női bundákat Sicillienne, Mattlassé és többféle finom szövetekből esőköpenyeket, női kabátokat különböző árban a legolcsóbbtól a legdrágábig.

Kívánatra mintákat postán bérmentve küldök.

A Sack Rudolf-féle gazdasági gépgyár

magyarországi képviselője Propper Sámuel tudomására hozza a n. é. gazdaközönségnek, miszerint a nevezett gépgyárnak gyártmányai, — melyek több verseny-nél díjaztatnak és czelszerűségük mellett könnyűek, szilárdak és jutányosak — ezentul gyári áron Debreczenben is

BERGER HENRIK urnál

megrendelhetők, sőt ezen czégnél a most legkeresettebb három ekek készletben is tartatnak. — A Sack-féle hármas ekek e vidéken kötött — és könnyű talajon egyaránt kitűnő sikerrel működnek, a debreczeni cukorgyár gazdaságában pedig majd kiválóan ezen gyárnak gépei és eszközei használtatnak.

— **Bécs, szept. 29.** Az éjszaksarki enpeditióról azon hír érkezett Jan Mayenből, hogy ez télire teljesen berendezte magát, és számos tudományos értékű megfigyeléseket tett. Az enpeditis tagjai jól érzik magukat.

Pozsony, sept. 30. (Érk. d. u. 3 óra.) A zsidók elleni zavargások folyvást tartanak. Éjjel véres összeütközés történt a zsidók és a csőcselék közt. Tisza kormányelnök táviratilag utasította a polgármestert a zavargások erélyes elnyomatására.

Bécs, szept. 30. (Érk. d. u. 3.) A katonai hivatalos lap közli a trónörökös kinevezését a kilenczedik hadosztál parancsnokává.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, október 1.
Elsőszór adatik:

A VERES SAPKA.

Uj népszínmű 3 felv. írta Vidor Pál.

Hétfő okt. 2.
Mátyás király lesz.

Dráma 4 felvonásban írta Szigligeti.

Felölös szerkesztő és kiadó Iaptulajdonos
Vértesi Arnold.
Főmunkatárs: **Karczag Vilmos.**

Nyílt-tér.

Üzlet eladás.

A Rőzsaterén levő ősmert

„KÉT GALAMB”-HOZ

czimzett kis vendéglő és bormérés helyiséget, mely nagy látogatottságáról ősmertes teljes felszereléssel együtt eladni szándékozom. Ertekezhetni lehet a bérlnővel.

őzv. Feké Istvánnéval.

